

064. Ik schrijf zonder fouten (3)

1. E, ae, aë of a-e? Cesarisme, mecenaat, graecist, pedagogie, gynaecologie, preses, propedeuse, hetaere, zebra-effect, va-et-vient, tetraëder, taël, taedieus, scala caeli – een jakobs ladder –, saunaën, sabaeïsme, Reinaert, pyjama-etui, anaerobe bacteriën, paraenese, palaestra, ohaën, maestro en maestoso, laetarezondag, een dwarslaesie, jaegerondergoed, iaën, faëton en faex populi, dies irae, een baedeker, aes alienum – geleend geld –, aerobiccen en een lapsus linguae.

2. Woorden of uitdrukkingen kun je afkorten. Zo wordt ingenieur ir. [ie-èr], met andere woorden m.a.w. [èm-aa-wee], bijvoorbeeld bijv. [bee-ei-vee] of bv. [bee-vee], nota bene NB [èn-bee] en lectori salutem L.S. [èl-ès] Bibliotheek heeft als verkortingen in Nederland bieb en in België bib. Verder mogen zeker niet ontbreken cao [see-aa-oo], cao's en cao-achtig, een vzw [vee-zet-wee] en een vzw'tje, de EG [ee-gee] en de EU [ee-uu], de KBVB [ka-bee-vee-bee], de NMBS [èn-èm-bee-ès], VARA [vaa-raa], RTBF [èr-tee-bee-èf] en VRT [vee-èr-tee]. Een paar letterwoorden zijn aids [eets], hobu [hoo-buu], lat (living apart together, denk aan een latrelatie), yup [jup] (young urban professional, denk aan een yuppie-echtpaar), Bloso [bloo-zoo], OESO [oe-zoo], Unctad, Unicef (denk aan een Unicef-ambassadrice) en Benelux (denk aan een Benelux-land). Antigone's broer spaarde haiku's.

3. Sommige taaluitingen kun je toetsen aan de BIN-norm – Belgisch Instituut voor Normalisatie –. Slechtnieuwsbrieven en dito gesprekken zijn niet leuk. Een slashermovie is een zeer bloederige horrorfilm. Op www.taaluniersum.org – let op: hét universum is iets anders! – kun je aan de weet komen hoe de schrijfwijze is van aardrijkskundige namen. Te denken valt aan Eeklo, Oosteeklo, Oost- en Westrozebeke, Sint-Joost-ten-Node, Oostende, Waterloo, de Zuiderzee, Roosendaal en Oudenbosch. Voorbeelden van straatnamen zijn de Blijde Inkomststraat, de Keizer Karelallee en de Koning Albert II-laan [de tweede].

4. Ik betaalde tussen het minimale en het maximumbedrag als toegangsprijs. Toen de band een stuk in driekwartsmaat speelde, sneed de piccolo in driekwartbroek in één keer drie vierde, driekwart, van de taart aan. Een stuk werd met een ere-escorte naar de eresecretaris-generaal gebracht. De viceadmiraal, de vice-eersteminister en de vice-mp – jazeke: minister-president – kregen – dank zij de Heer! – dankzij de pedel ook allen een stuk. Zij bedankten bij voorbaat.

5. Een elliptische of onvolledige zin bevat niet ten minste een onderwerp en een gezegde. Wie heeft de lamp uitgedaan? Willem. Wat zei de dame? "Shit." De dame zei 'shit' is wel een volledige zin.

6. Descartes' uitgangspunt was duidelijk, toen hij zei: "Ik denk, dus ik besta." Cogito, ergo sum.

7. Moet je zoiets nu zo nodig zeggen? Het is zowaar zo waar als ik leef. Hoelang (hoe lang) vraag ik nu al, hoe lang de gordijnen moeten worden? Zojuist vernam ik, dat het zó juist is. Hoever ben je? Hoe ver is het nog fietsen? We mochten elkaar niet zien, zolang ze ziek was. Zo lang was ze toen toch nog niet? Probeer zo veel mogelijk te rusten en je zo min mogelijk in te spannen.

8. Een eufonisch – verwar dit woord niet met euphuïstisch! – gedicht is een welluidend, goed klinkend en spetterend stuk poëzie.

9. Het was een spectaculair spektakel toen de kassier en de caissière (kassière) werden overvallen. Achteraf vertelde de in acryl geklede intendant met aktetas, dat het slechts om een act ging. In het stuk at de cadet een kadetje. De akoestiek was heel slecht, zeker op het balkon. Het studentencorps had het eigen muziekkorps gestuurd. De werken stonden ook op een compact disc. Met een cd-speler kun je ze beluisteren. De kornetblazer nuttigde een ijsco in een cornet.

10. Is het kant-en-klare maaltijden of kant-en-klarmaaltijden? Onderwerp voor een anekdote?

11. Een Koninklijk Besluit wordt ook wel KB [kaa-bee] genoemd. Heb je pijn aan je linkerarm of aan je rechterknie? Heeft het volbloedpaard dat gedaan? De rat was een albinootje. Hij vrat de pluchen beer met huid en haar op. De kákibroek (of kaki bróék) stond vervolgens op 's rats exquisite menulijst.

12. Verba dicendi zijn zeggen, vragen, roepen en schreeuwen. Het zijn dus 'zeg'-werkwoorden.

13. Ze heeft, om een lang verhaal kort te maken, het einde niet gehaald. In de beknopte bijzin 'om een lang verhaal kort te maken', een vaste uitdrukking, is sprake van een zogenaamd geïmpliceerd onderwerp, namelijk 'men' (Als men een lang verhaal kort maakt.)

14. De volgende dicteewoorden mogen u niet onthouden worden: kabas en kabbala, kobalt en kobold, labbekak, lobbies, nabob, tabbaard (tabberd), tobogan, een vacante vakantiejob en chrisma.

15. Het is beter uw eigen fouten te verbeteren dan die van een ander (Democritus).

Rein Leentfaar